

Węcowski, Piotr

„Štúdie z dejin stredovekého Spiša”,
Martin Homza, Stanisław A. Sroka,
Krakov 1998 : [recenzja]

Przegląd Historyczny 89/4, 652

1998

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

sytuację chłopów-emigrantów z alpejskiego Berchtesgaden w XVIII-wiecznym Lüneburgu, a Dieter Marc S c h n e i d e r — próby rozwiązania problemu Górnej Adygi, podejmowane przez Johanna Schauffa.

Księga pamiątkowa Rexa Rexheusera wydana została starannie. Historyk nowożytnej Europy Środkowej i Rosji znajdzie w niej bez trudu coś ciekawego dla siebie, a pierwszy dyrektor NIH po przejściu na zasłużoną emeryturę także dzięki tej pozycji pozostanie w naszej pamięci.

W.B.

Martin H o m z a, Stanisław A. S r o k a, *Štúdie z dejín stredovekého Spiša*, „Spolok Slovákov v Pol'sku”, Krakov 1998, s. 154, ilustr.

Książka składa się z ośmiu, w większości do tej pory niepublikowanych szkiców poświęconych głównie kontaktom Polski ze Spiszem. Martin H o m z a (pracownik Uniwersytetu Komensky'ego w Bratysławie) jest autorem trzech szkiców. W pierwszym z nich zajmuje się dotychczasowymi poglądami na temat pochodzenia nazwy Spisz (s. 13-18). W artykule kolejnym Homza przekonująco udowadnia, że przynależność Spisza do Polski przed 1412 r. jest tylko historyczną fikcją (s. 19-61). Kontakty Spisza z Małopolską od 1138 do 1241 r. są przedmiotem rozważań Homzy w szkicu trzecim (s. 63-97).

Pięć kolejnych artykułów, autorstwa Stanisława A. S r o k i z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, poświęconych jest kontaktom polsko-spiskim w późnym średniowieczu. Tematem pierwszego z nich jest spór o kościelną jurysdykcję nad trzema osadami spiskimi, rozgrywający się w latach dwudziestych i trzydziestych XIV w. między biskupem krakowskim a arcybiskupem ostrzychomskim (s. 101-107). Kolejny szkic prezentuje Polaków, którzy w XIV w. posiadali beneficja w kapitule spiskiej (s. 109-118). Znanych jest siedmiu Polaków mających beneficja w tej kapitule, wśród których byli m.in. Jan Kropidło (w latach 1379-1382 był on nawet prepozytem tej kapitule), Frowin, autor znanego poematu „Antigameratus”, czy też Jan, syn rajcy krakowskiego Mikołaja Wierzyńka. Związków należącego do kartuzów, położonego koło wsi Lechnica, Czerwonego Klasztoru z Polską dotyczy artykuł następny (s. 119-133). Związki te były bardzo silne już od czasów Kazimierza Wielkiego. Dobrodziejami klasztoru byli również kolejni władcy Polski (m.in. królowa Jadwiga), a także profesorowie Uniwersytetu Krakowskiego oraz mieszczaństwo krakowskie. S.A. Sroka omawia również mecenat księżnej cieszyńskiej Jadwigi (zm. 1521 r.) nad najstarszym klasztorze kartuskim w Europie Środkowej — „Lapis Refugii” (s. 135-139). W ostatnim szkicu, na podstawie nieznanego do tej pory przekazu, Sroka prostuje pewne wiadomości dotyczące spiskiego rodu Turzonów (s. 141-143).

Książkę zamyka wybrana bibliografia oraz krótkie streszczenie w języku polskim i niemieckim.

P.W.

Zapiski opracowali: *Włodzimierz Borodziej* (W.B.), *Piotr Węcowski* (P.W.)